
**HANDLEPLANKATALOG
SUNDHEDSPOLITIK**

I denne handleplan kan du læse om hvordan Stevns Kommune vil udmønte Sundhedspolitikken 2019-2022.

Indhold

Implementering af Stevns Kommunes Sundhedspolitik 2019-2022	3
Sundhedspolitik 2019-2022	3
Forslag til indsatser	4
PEJLEMÆRKE 1	5
PEJLEMÆRKE 2	6
PEJLEMÆRKE 3	8
PEJLEMÆRKE 4	14
PEJLEMÆRKE 5	16
PEJLEMÆRKE 6	19

IMPLEMENTERING AF STEVNS KOMMUNES SUNDHEDSPOLITIK 2019-2022

Kommunalbestyrelsen ønsker at styrke folkesundheden. Derfor blev der i oktober 2019 vedtaget en ny sundhedspolitik for perioden 2019-2022.

Det er Kommunalbestyrelsens ønske, at Sundhedspolitikken bliver aktiv og får en betydning for borgernes sundhed. Borgernes sundhed påvirkes af den indsats, der foregår i hele kommunen. God sundhed fremmer børn udvikling og læring, unges vej i uddannelse og job og ældres funktionsevne. Derfor skal Sundhedspolitikken ses som en tværgående politik, og borgernes sundhed skal løftes ved at indsatser implementeres i eller på tværs i alle centre.

SUNDHEDSPOLITIK 2019-2022

Vision

Stevns Kommune vil gøre det sunde valg til det nemme valg.

Sundhedspolitikken har fokus på 6 politiske pejlemærker:

1. Fælles ansvar – fælles indsatser

I Stevns Kommune samarbejder vi systematisk på tværs af fagudvalg, da borgernes sundhed er et fælles ansvar. Vi sikrer kvalitet i folkesundhedsarbejdet ved, at vi arbejder med indsatser, hvor der er solid viden om effekt og vi deler relevante data på tværs af fagområder, for at sikre denne viden.

2. Alle børn skal have en sund start på livet, der fremmer deres trivsel, sundhed og læring

I Stevns Kommune arbejder vi systematisk med en tidlig og forebyggende indsats og samarbejder med forældrene om børnenes sundhed, trivsel og læring.

3. Flere skal vælge et røgfrit liv, og ingen børn og unge skal begynde at ryge

I Stevns kommune vil vi arbejde aktivt for at forebygge rygestart, fremme rygestop og fremme røgfrie arbejdspladser og røgfrie skoler. Vi ønsker at støtte børns ret til at vokse op uden at bliver udsat for røg eller passiv rygning.

4. Flere skal drikke mindre, ingen børn og unges liv må skades af alkohol

I Stevns Kommune vil vi hjælpe børn, der vokser op i familier med alkoholproblemer, forebygge at børn og unge får et risikabelt alkoholforbrug og motivere borgere med et overforbrug til at justere deres alkoholvaner.

5. Flere skal leve et liv med bedre mental trivsel

I Stevns Kommune vil vi styrke arbejdet med at forebygge dårlig mental sundhed. Vi vil forstærke de faktorer der fremmer den mentale trivsel, og vi vil have særligt fokus på sociale fællesskaber, der blandt andet modvirker ensomhed.

6. Flere skal have mulighed for at være fysisk aktive gennem hele livet

I Stevns Kommune vil vi styrke tilgængelighed til naturen og rekreative områder og styrke faciliteter der fremmer bevægelse. Stevns Kommune samarbejder med foreningerne om at fremme et varieret fritidsliv, så flest mulige børn og voksne deltager i inkluderende fællesskaber.

FORSLAG TIL INDSATSER

I det følgende præsenteres forslag til indsatser, der skal udmønte sundhedspolitikken 2019-2022.

Indsatserne er udarbejdet tværgående og udvalgt af chefer, MED udvalg og af en tværgående arbejdsgruppe af medarbejdere i Stevns Kommune.

Arbejdsgruppen har afdækket eksisterende indsatser på alle 6 pejlemærker og er efterfølgende kommet med forslag til indsatser, der kan være med til at sikre at målsætningen i hvert pejlemærke kan opnås.

Alle indsatser i kataloget er beskrevet i Sundhedsstyrelsens Forebyggelsespakker og der er derfor viden om effekt, eller 'best practice' for alle indsatser.

Enkelte af de foreslåede indsatser er 'særligt stevnske'. Det er indsatser, som arbejdsgruppen har foreslået, men som ikke matcher Forebyggelsespakkernes anbefalede indsatser.

Der er på hvert pejlemærke udvalgt indsatser der er 'flerstrengede' det vil sige, at der både skal være strukturelle og individorienterede indsatser, for at nå pejlemærkets målsætning. Strukturel forebyggelse har fokus på at skabe sunde rammer gennem lovgivning, politikker, reguleringer og tilgængelighed. Strategien sigter mod, at det skal være nemmere for borgeren at træffe sunde valg. Individorienterede indsatser tager udgangspunkt i individ- eller gruppebaserede tilbud, hvor fokus er rettet mod at yde individuel hjælp til livsstilsændring i form af rådgivning, samtaler og/eller undervisning.

I det følgende præsenteres kort eksisterende indsatser, der medvirker til at nå målsætningen i pejlemærket og efterfølgende præsenteres indsatserne i et skema, hvor der blandt andet beskrives formål, baggrund, aktiviteter og forslag til mål, indikatorer, monitorering og evaluering. Ift. økonomi angives et bud på, hvad indsatsen omfatter ift. opgaver.

PEJLEMÆRKE 1

Fælles ansvar – fælles indsatser

Pejlemærke 1 handler om hvordan vi vil arbejde med at omsætte sundhedspolitikken til mere sundhed for borgerne. Sundhedspolitikken er Kommunal Bestyrelsens vision for hvilke sundhedspolitiske pejlemærker der skal arbejdes med de næste fire år. Dette handleplankatalog beskriver hvilke indsatser vi vil igangsætte for at forbedre borgernes sundhed.

EFFEKT

I Stevns Kommune samarbejder vi systematisk på tværs af fagudvalg, da borgernes sundhed er et fælles ansvar. Vi sikrer kvalitet i folkesundhedsarbejdet ved, at vi arbejder med indsatser, hvor der er solid viden om effekt, og vi deler relevante data på tværs af fagområder for at sikre denne viden.

Systematisk samarbejde på tværs

Sundhedspolitikken er forankret i Kommunal Bestyrelsen, og er således en politik, som går på tværs af alle fagudvalg. Der er formuleret som 6 pejlemærker med overordnede målsætninger, der skaber en ramme og angiver retning. Handleplankataloget omsætter sundhedspolitikken til konkrete indsatser, og det er fagudvalgene der har prioriteret og udvalgt indsatser der understøtter sundhedspolitikken pejlemærker, inden for det specifikke ressortområde. Implementeringen af indsatserne ledes af den tværgående sundhedsgruppe. Styregruppens opgave er at sikre implementeringen af handleplankataloget, have overblik over de igangsatte indsatser og løbende sikre politisk orientering. Den tværgående sundhedsgruppe har også til opgave at følge og monitorere de udpegede indsatser frem mod 2022, hvor sundhedspolitikken skal evalueres.

Indsatser med solid effekt

Handleplankatalogets indsatser er udvalgt med afsæt i at der er viden om effekt. Det betyder at vi overvejende iværksætter indsatser der er beskrevet i Sundhedsstyrelsens Forebyggelses-pakker. I Stevns Kommune er der dog særlige Stevnske udfordringer, som politikerne ønske at arbejde med og derfor igangsættes også indsatser som ikke er beskrevet i Forebyggelses-pakkerne.

Indsatser følges med data på tværs

Monitorering og indsamling af data er nødvendigt for at vi kan følge indsatserne løbende og over tid. Et klart formål med monitoreringen og nemme arbejdsgange, skal sikre god kvalitet i indsamlingen af data. Vi vil bruge data om indsatserne til brug for Stevns Kommunes ledelse og politikere, til fagligt at kunne justere indsatserne løbende og til viden om indsatsernes effekt på borgernes sundhed.

Verdensmål

Når vi arbejder med fælles ansvar og fælles indsatser understøtter vi Verdensmålene 3,4,10, 11, 17

PEJLEMÆRKE 2

Alle børn skal have en sund start på livet, der fremmer deres trivsel, sundhed og læring

I Stevns Kommune arbejder vi systematisk med en tidlig og forebyggende indsats og samarbejder med forældrene om børnenes sundhed, trivsel og læring.

EFFEKT

- At færre børn (0-18 år), henvises til en børnefaglig undersøgelse årligt, § 50

Eksisterende indsatser	
Distriktsmøder – i daginstitutioner	
Distriktsmøder – i skoler	
Vi tilbyder 6 besøg i barnets første leveår	
Nye indsatser	
Sundhedspædagogik i skolen	

Verdensmål

Forslag til indsatser understøtter Verdensmålene 2, 3, 5 og 10

Indsats		Pejlemærke
Sundhedspædagogik i skolen		Pejlemærke 2
		Delmål
		Vi arbejder systematisk med tidlig og forebyggende indsats
Formål (forventet effekt)		Ansvar for implementering / Centre
At styrke selfefficacy/ handlekompetence blandt skoleelever så de kan udvikle og styrke deres sundhed.		Børn og Læring
Hvilke udfordringer adresserer indsatsen (karakteristik, størrelse, sundhedsprofil-data)		Hvilke eksisterende indsatser bygges videre på
<p>Ungeprofilen 2018 siger omkring 5 % elever i 7-9. klasse på Stevns ryger (landsplan 2,5 %)</p> <p>Ungeprofilen viser at 13 % af elever i 7-9. klasse har haft samleje (landsplan 9 %)</p>		<p>Sundhedsplejen har tidligere undervist i rygeforebyggende undervisning og seksual undervisning.</p> <p>Der er udarbejdet undervisningsmaterialer, som har været anvendt frem til 2015.</p>
Aktiviteter (indhold, rammer, målgruppe)		Tidsplan
<p>Elever i 5,7 og 8.klasse tilbydes pubertetsundervisning, seksualundervisning og rygeforebyggende undervisning efter metoden 'Aktive vurderinger'. Metoden tager afsæt i flertalsmisforståelser, gruppepres mm, og styrker elevernes handlekompetence ift. at træffe valg, baseret på egne værdier</p>		2021
Mål og indikatorer	Monitorering og evaluering	Økonomi (Forventet ressourceforbrug)
<p>Mål:</p> <p>At styrke handlekompetence</p> <p>At registrere rygestatus ved sundhedsplejens skolingssamtale</p> <p>Indikator:</p> <p>Indikator opsættes efter udvikling af forløb</p> <p>Antal klasser/elever, der har modtaget undervisning</p>	<p>Monitorering:</p> <p>Sundhedsplejen /Novax SSP - ungeprofilen</p> <p>Evaluering:</p> <p>Evaluering: årlig opgørelse</p>	<p>Indsatsen kan varetages inden for egen ramme, men det kræver at andre opgaver nedjusteres</p> <p>2021: 134 timer</p> <p>2022: 134 timer</p> <p>Tre folkeskoler, tre friskoler + mindehøjskole.</p> <p>Rygeforebyggende undervisning: Elleve 7. klasser, 4 timer/klasse</p> <p>Pubertetsundervisning: Elleve 5. klasser, 4 timer/klasse</p> <p>Seksualundervisning: Elleve 8 klasser, 4 timer/ klasse</p> <p>I alt 33 klasser x 4 timer/ pr år.</p>

PEJLEMÆRKE 3

Flere skal vælge et røgfrit liv, og ingen børn og unge skal begynde at ryge

I Stevns Kommune vil vi arbejde aktivt for at forebygge rygestart, fremme rygestop og fremme røgfrie arbejdspladser og røgfrie skoler. Vi ønsker at støtte børns ret til at vokse op uden at blive udsat for røg eller passiv rygning.

EFFEKT

- At andelen af borgere, som ryger dagligt falder til under landsgennemsnittet (Sundhedsprofil 2017: 16,9 % nationalt mod 20 % i Stevns Kommune)
- At ingen børn ryger, når de forlader folkeskolen

Eksisterende indsatser	
Forældresamarbejde ift. rygning, alkohol og stoffer	
Sundhedssamtaler på skolerne	
Rygestopkurser	Styrkes
Systematisk samtale om passiv rygning	

Nye indsatser	
Partner i Røgfri fremtid	
Røgfri arbejdstid	
Røgfri skoletid (Lov forventes vedtaget i maj 2020)	
Rollemodeller	Særlig stevnsk
VBA som systematisk metode til rekruttering af rygestop	

VERDENSMÅLENE

Forslag til indsatser understøtter Verdensmålene 3,10 og 17

Indsats		Pejlemærke
Partner i Røgfri Fremtid		Pejlemærke 3
(Røgfri Fremtid er et partnerskab, etableret af TrygFonden og Kræftens Bekæmpelse. Målet er at få den første røgfrie generation i 2030)		Delmål
		Ingen børn og unge skal begynde at ryge Vi fremmer børns ret til at vokse op uden at blive udsat for røg eller passiv rygning
Formål (forventet effekt)		Ansvar for implementering / Centre
Partnerskabet skal give os en ramme, samarbejdspartnere og proceshjælp for at nå pejlemærke 3.		Økonomi, IT og HR Sundhed og Omsorg
Hvilke udfordringer adresserer indsatsen (karakteristik, størrelse, sundhedsprofil-data)		Hvilke eksisterende indsatses bygges videre på
20,3 % af befolkningen ryger. Det er en stigning på 1,5 % fra sidste sundhedsprofil i 2010. Ungeprofilen for Stevns Kommune, viser at 5 % af børn i 7-9. klasse. (landsplan 2,5 %)		Indsatsen skal styrke: Rygepolitikken fra 2010 Lov om røgfrie miljøer fra 2007
Aktiviteter (indhold, rammer, målgruppe)		Tidsplan
Politisk drøftelse af partnerskabsaftale Udarbejdelse af handleplan		2020
Mål og indikatorer	Monitorering og evaluering	Økonomi (Forventet ressourceforbrug)
Mål: At Stevns Kommune bliver partner Indikator: At Stevns kommune udarbejder handleplan for hvordan man vi arbejde med at nå målet om at mindre end 5 % af de voksne ryger og at ingen børn og unge ryger i 2030	Monitorering: Handleplan Evaluering:	Indsatsen kan varetages inden for egen ramme Det er gratis at indtræde i Røgfri Fremtid og der er intet abonnement

Indsats		Pejlemærke									
Røgfri arbejdstid		Pejlemærke 3									
		Delmål									
		Vi fremmer røgfri arbejdspladser									
Formål (forventet effekt)		Ansvar for implementering / Centre									
<p>Formålet med indsatsen er at flere vælger et røgfrit liv</p> <ul style="list-style-type: none"> Mindsker risikoen for, at medarbejdere bliver udsat for tobaksforurenede luft Fremme en mere ens pausekultur for alle og styrke fællesskabet Stevns Kommune er praktikplads for unge. Stevns kommune ønsker at forebygge at unge i praktik begynder at ryge i deres praktik i Stevns Kommune. Mindske synlighed af rygning Være rollemodeller for særligt børn og unge – men også alle borgere, virksomheder og samarbejdspartnere, og vise at røgfrihed er normen 		Økonomi, HR og IT									
Hvilke udfordringer adresserer indsatsen (karakteristik, størrelse, sundhedsprofil-data)		Hvilke eksisterende indsætter bygges videre på									
<p>20,3 % af befolkningen ryger. Det er en stigning på 1,5 % fra sidste sundhedsprofil i 2010.</p> <p>Stevns Kommune er kommunes største arbejdsplads med ca. 1250 medarbejdere. Ca. 60 % er indbyggere i Stevns Kommune.</p>		<p>Indsatsen skal styrke: Rygepolitikken fra 2010 Lov om røgfrie miljøer fra 2007</p> <p>Indsatsen skal ses om en flerstrengt indsats sammen med: <i>Rygestopkurser</i></p>									
Aktiviteter (indhold, rammer, målgruppe)		Tidsplan									
Implementere røgfri arbejdstid Tilbud om rygestop		April 2021									
Mål og indikatorer	Monitorering og evaluering	Økonomi (Forventet ressourceforbrug)									
<p>Mål: At færre borgere ryger i Stevns Kommune</p> <p>Indikator: Ryger du? /Sundhedsprofilen Monitorering: Sundhed og Omsorg (sundhedsprofilen)</p>	<p>Monitorering: Sundhedsprofilen (hvert fjerde år)</p> <p>Evaluering: 2022</p>	<p>Indsatsen kræver at der afsættes midler på budgettet i 2021</p> <table border="1"> <tr> <td>6 rygestopkurser/ 90 medarbejdere</td> <td>33.000 kr.</td> </tr> <tr> <td>Tilskud til køb af nikotin-erstatning. Max 675 kr. pr. medarbejder</td> <td>60.750 kr.</td> </tr> <tr> <td>Kommunikationsplan – skilte mm.</td> <td>10.000 kr.</td> </tr> <tr> <td>Fjernelse af rygeskurer, askebægere, mv.</td> <td>25.000 kr.</td> </tr> </table>		6 rygestopkurser/ 90 medarbejdere	33.000 kr.	Tilskud til køb af nikotin-erstatning. Max 675 kr. pr. medarbejder	60.750 kr.	Kommunikationsplan – skilte mm.	10.000 kr.	Fjernelse af rygeskurer, askebægere, mv.	25.000 kr.
6 rygestopkurser/ 90 medarbejdere	33.000 kr.										
Tilskud til køb af nikotin-erstatning. Max 675 kr. pr. medarbejder	60.750 kr.										
Kommunikationsplan – skilte mm.	10.000 kr.										
Fjernelse af rygeskurer, askebægere, mv.	25.000 kr.										

Indsats		Pejlemærke	
Røgfri skoletid		Pejlemærke 3	
(Røgfri skoletid indbefatter: Ingen rygning i skoletiden, hverken i løbet dagen, eller på matriklen)		Delmål	
		Ingen børn og unge skal begynde at ryge Vi fremmer børns ret til at vokse op uden at blive udsat for røg eller passiv rygning	
Formål (forventet effekt)		Ansvar for implementering / Centre	
Formålet med indsatsen er at færre unge begynder at ryge og at ingen børn og unge ryger i 2030		Børn og Læring	
Hvilke udfordringer adresserer indsatsen (karakteristik, størrelse, sundhedsprofil-data)		Hvilke eksisterende indsatser bygges videre på	
Ungeprofilundersøgelsen for Stevns Kommune, viser at 5 % af børn i 7-9. klasse. (landsplan 2,5 %) Mange unge begynder at ryge i forbindelse med skift til ungdomsuddannelse.		Indsatsen skal styrke: Lov om røgfrie miljøer fra 2007	
Aktiviteter (indhold, rammer, målgruppe)		Tidsplan	
Inddragelse af skolebestyrelse/forældre, og Inddragelse af elever/elevråd Beskrive retningslinjer for 'Røgfri skoletid' Styrke pausekulturen for udskolingseleverne		Implementeres ved skolestart 20/21, som følges af 'Lov om røgfri skoletid' som forventes vedtaget i Folketinget i efteråret 2020.	
Mål og indikatorer	Monitorering og evaluering	Økonomi (Forventet ressourceforbrug)	
Mål: At færre unge ryger At ingen børn og unge ryger i 2030 Indikator: Antal unge der ryger ved udskolingssamtalen	Monitorering: Sundhedsplejen (Novax) Evaluering: årlig opgørelse af antal unge der ryger	Indsatsen kræver at der afsættes midler på budgettet I 2021 og 2022	
		Styrke pausekultur: ¼ stilling pr. skole og 150.000 kr. pr skole til aktiviteter til at skabe bedre frikvarter	600.000-750.000 kr.

Indsats		Pejlemærke
Rollemodeller – styrke den gode dialog		Pejlemærke 3
		Delmål
		Vi forebygger rygestart
Formål (forventet effekt)		Ansvar for implementering / Centre
<p>At vi som medarbejdere i Stevns Kommune er rollemodeller for børn og unge, konsekvent sender et signal om at rygning ikke er ønskværdigt, og at vi er fortalere for en tobaksfri kultur.</p> <p>At vi som medarbejdere i Stevns Kommune bidrager til en denormalisering af rygning og derigennem forebygger rygning blandt børn og unge, men også tilbagefald hos tidligere rygere.</p>		Børn og Læring Politik og Borger Arbejdsmarked
Hvilke udfordringer adresserer indsatsen (karakteristik, størrelse, sundhedsprofil-data)		Hvilke eksisterende indsatser bygges videre på
<p>Der er dokumentation for, at røgfri skoletid forebygger, at børn og unge begynder at ryge. Det skyldes at børn ikke oplever at rollemodeller, som fx lærer og ældre elever ryger, at de ikke udsættes for rygning i løbet af skoledagen, og at de ikke påvirker hinanden til at ryge.</p> <p>Vi ved fra forskning at man som rollemodel påvirker de personer, man omgiver sig med. Hvis man ryger, er der større sandsynlighed for, at også andre i ens hjem ryger. Især unge er meget påvirkelige af forældre og søskende.</p>		<p>Indsatsen skal ses som en del af en flerstrengt indsats sammen med røgfri arbejdstid, røgfri skoletid, forældre samarbejde på skolerne</p> <p>I 2020 forventes at der bliver indført krav om røgfri skoletid på alle grundskoler</p>
Aktiviteter (indhold, rammer, målgruppe)		Tidsplan
At vi, på de lokale arbejdspladser, der arbejder med børn og unge drøfter hvordan vi håndtere vores opgave som rollemodeller for børn og unge		2020
Mål og indikatorer	Monitorering og evaluering	Økonomi (Forventet ressourceforbrug)
<p>Mål: At der udarbejdes lokale handleplaner for hvordan man er god rollemodel</p> <p>Indikator: Strategi</p>	<p>Monitorering: I det enkelte center</p> <p>Evaluering: Retningslinjer, materialer, mødereferater mm.</p>	<p>Indsatsen kan varetages inden for egen ramme</p> <p>Indarbejdes i implementeringen af 'Lov om røgfri skoletid' som forventes vedtaget i Folketinget i maj 2020.</p>

Indsats Implementering af VBA som systematisk metode til rekruttering til rygestop (VBA: Very Brief Advice, eller på dansk: Meget Kort Rådgivning. VBA bruges af frontmedarbejdere som rekrutteringsmetode til rygestoptilbud, eller andre sundhedstilbud)		Pejlemærke Pejlemærke 3 - Flere skal vælge et røgfrit liv, og ingen børn og unge skal begynde at ryge
		Delmål Vi fremmer rygestop
Formål (forventet effekt) Den forventede effekt er, at en systematisk tidlig opsporing og henvisningsstruktur, kan øge chancerne for at flere vil forsøge et rygestop, og dermed reducere rygning og rygerelateret sygdom og mindske social ulighed i sundhed.		Ansvar for implementering / Centre Sundhed og Omsorg
Hvilke udfordringer adresserer indsatsen (karakteristik, størrelse, sundhedsprofil-data) 20,3 % af borgerne på Stevns ryger. Det svarer til 3800 borgere. 3 ud af 4 borgere ønsker at stoppe med at ryge. Hvert år deltager ca. 100 borgere på vores rygestopkurser, der er derfor potentiale for at styrke rekrutteringen til rygestopkurser via frontpersonale. VBA-Metoden bygger på den viden, at de fleste rygere (3 ud af 4) gerne vil stoppe med at ryge, og at henvisning til et konkret tilbud kan være det, der udløser motivation til at gå i gang med et rygestop. Med VBA kan den medarbejdere nænsomt og meget enkelt gøre borgeren opmærksom på, at kommunen tilbyder gratis og evidensbaseret hjælp til rygestop.		Hvilke eksisterende indsatser bygges videre på Rygestopkurser og rekruttering via annoncer, sundhed.dk og mund-til-mund metoden
Aktiviteter (indhold, rammer, målgruppe) Implementering af VBA som metode til henvisning til rygestopkurser: En ½ times oplæg om metoden, øvelser og information om rygestopkurser. 15 min. opfølgning efter 1. mdr.		Tidsplan Inden 2021
Mål og indikatorer	Monitorering og evaluering	Økonomi (Forventet ressourceforbrug)
Mål: At øge antallet af borgere, der deltager i rygestopkurser med 20 %. Indikator: 'Hvor har du hørt om kurset?' antal borgere, der tilmelder sig til rygestop og som har hørt om kurset, efter at have talt med en medarbejder i Stevns Kommune	Monitorering: Varetages af sundhedskonsulent der har ansvar for tilmelding til rygestopkurser Evaluering: Opsamling pr rygestopkursus og årlig sammenfatning af rekrutteringsmetode	Indsatsen kan varetages inden for egen ramme Sundhed og Omsorg: 5 timer pr uge – 6 mdr.

PEJLEMÆRKE 4

Flere skal drikke mindre, og ingen børn og unges liv må skades af alkohol

I Stevns Kommune vil vi hjælpe børn, der vokser op i familier med alkoholproblemer, forebygge at børn og unge får et risikabelt alkoholforbrug og motivere borgere med et overforbrug til at justere deres alkoholvaner.

EFFEKT

- At andelen af borgere med tegn på problematisk alkoholadfærd i Stevns Kommune falder til under landsgennemsnittet (Sundhedsprofil 2017: 19,4 % i DK mod 21 % i Stevns Kommune)
- At ingen børn må skades af at leve i familier med alkoholproblemer

Eksisterende indsatser	
Tilbud til unge i familier med alkoholproblemer - TUBA	
Systematisk screening i grundskolen, forældres alkoholvaner	
Støtteindsats til børn i familier med alkoholproblemer	
Systematisk samarbejde på tværs – sundhedsplejen, daginst./ skoler/Familiehus	
Systematisk dialog med unge om alkohol ifb. med udskolingssamtalen	
Alkohol- og misbrugspolitik på kommunale arbejdspladser	
Handlevejledning til opsporing alkoholproblemer og redskaber til samtalen om alkohol	Revideres
Tilbud til borgere med alkoholoverforbrug og deres pårørende, herunder tilbud til børn og unge – Familieorienteret alkoholbehandling	
Kommunen informerer om tilbud til alkoholbehandling (pjece)	Revideres
Understøttelse af alkoholkampagner	Styrkes
Samarbejde med forældre ifh. til aftaler om unges alkoholforbrug	Styrkes

Nye indsatser	
VBA som systematisk metode til opsporing af alkoholoverforbrug	

VERDENSMÅLENE

Forslag til indsatser understøtter Verdensmålene 3 og 10

Indsats Systematisk tidlig opsporing ved borgerkontakt (VBA)		Pejlemærke Pejlemærke 4
		Delmål Vi motiverer borgere med et alkoholoverforbrug til at justere alkoholvaner
Formål (forventet effekt)		Ansvar for implementering / Centre
At informere om mulighederne for hjælp til at justere alkoholvaner og muligheder for behandling. At nedsætte antallet af borgere med alkoholoverforbrug.		Sundhed og Omsorg
Hvilke udfordringer adresserer indsatsen (karakteristik, størrelse, sundhedsprofil-data)		Hvilke eksisterende indsatser bygges videre på
21 % af borgerne i Stevns Kommune har et problematisk alkoholforbrug. (Sundhedsprofil 2017) 29,6 % af borgere med problematisk alkoholadfærd, som selv vurderer deres alkoholvaner som ufornuftige, vil gerne nedsætte alkoholforbruget og ønsker hjælp til det.		'Systematisk opsporing af alkoholoverforbrug ved sundhedsplejen'. 'Systematisk opsporing af alkoholoverbrug hos forældre i grundskolen'. 'Kommunen informerer om tilbud'.
Aktiviteter (indhold, rammer, målgruppe)		Tidsplan
Systematisk tidlig opsporing gennemføres ved korte samtaler om alkohol (VBA) af frontpersonale i fx Genoptræningen, Arbejdsmarked, ved forebyggende hjemmebesøg mm. Henvielse til behandling eller kort intervention, når der er behov for det.		2021
Mål og indikatorer	Monitorering og evaluering	Økonomi (Forventet ressourceforbrug)
Mål: At vi i alle kontakter, spørger til alkoholvaner Indikator: Antal borgere der er spurgt Antal borger der opsøger alkoholrådgivningen, og hvor kommunen har en betalingsforpligtelse	Monitorering: Audit/evt. spørgeskema om systematisk brug af VBA Evaluering: Statusnotat på baggrund af Audit/ spørgeskema Opgørelser over borgere i alkoholbehandling	Indsatsen kan varetages inden for egen ramme Sundhed og Omsorg: 5 timer pr uge – 6 mdr.

PEJLEMÆRKE 5

Flere skal leve et liv med bedre mental trivsel

I Stevns Kommune vil vi styrke samarbejdet med at forebygge dårlig mental sundhed. Vi vil forstærke de faktorer der fremmer den mentale trivsel, og vi vil have særligt fokus på sociale fællesskaber, der blandt andet modvirker ensomhed.

EFFEKT

- At andelen af borgere med dårligt mentalt helbred falder til under landsgennemsnittet (Sundhedsprofil 2017: 10,9 % nationalt mod 12,3 % i Stevns Kommune)

Eksisterende indsatser	
Distriktsmøder – i daginstitutioner	
Distriktsmøder – i skolerne	
Skolerne har fokus på trivsel	
Partner i ABC for mental sundhed	
Understøtte fritidsaktiviteter for sårbare borgere	
Tilbud om sorggrupper til voksne	

Nye indsatser	
Formidling af tilbud	
Håndtering af angst og depression	

VERDENSMÅLENE

Forslag til indsatser understøtter Verdensmålene 3, 11, 16 og 17

Indsats		Pejlemærke
Formidling af tilbud		Pejlemærke 5
		Delmål
		Vi forebygger dårligt mental sundhed hos borgerne Vi forstærker de faktorer der fremme mental trivsel Vi har fokus på sociale fællesskaber, der modvirker ensomhed
Formål (forventet effekt)		Ansvar for implementering / Centre
At støtte op om nationale, regionale og lokale indsatser og informationskampagner til fremme af mental sundhed, herunder rådgivningstjenester. At styrke intern kommunikation på tværs af centre om eksisterende tilbud		Politik og Borger Børn og Læring Sundhed og Omsorg Evt. i samarbejde med Stevns Frivillighedscenter
Hvilke udfordringer adresserer indsatsen (karakteristik, størrelse, sundhedsprofil-data)		Hvilke eksisterende indsatser bygges videre på
Aktiviteter (indhold, rammer, målgruppe)		Tidsplan
Vi arbejder allerede med formidling, arbejdet og samarbejdet skal styrkes. Formidling af indsatser og tilbud, og formidling af kampagner der understøtter de øvrige indsatser under pejlemærke 6. Fx at formidle hvor man kan mødes og deltage i spisefællesskaber i forbindelse med kampagnen 'Danmark spiser sammen'.		Inden 2022
Mål og indikatorer	Monitorering og evaluering	Økonomi (Forventet ressourceforbrug)
Mål: At formidle tilbud på relevante platforme At udvælge et antal indsatser eller kampagner der skal formidles pr år. Indikator: Kommunikationsplan	Monitorering: Relevant center Evaluering: Dokumentation af formidling + opsamling på evt. øget antal af deltagere til aktiviteter, sammenlignet med tidligere år.	Indsatsen kan varetages inden for egen ramme, men kræver at andre opgaver nedjusteres Politik og Borger, Børn og Læring Sundhed og Omsorg

Indsats		Pejlemærke	
Etablere tilbud i at håndtere angst og depression		Pejlemærke 5	
		Delmål	
		Vi forebygger dårligt mental sundhed hos borgerne	
Formål (forventet effekt)		Ansvar for implementering / Centre	
At styrke borgerens selfefficacy og give inspiration til at leve et godt liv, selvom borgeren har symptomer på angst og/eller depression.		Sundhed og Omsorg	
Hvilke udfordringer adresserer indsatsen (karakteristik, størrelse, sundhedsprofil-data)		Hvilke eksisterende indsatser bygges videre på	
Sundhedsprofilen 2017 viser en stigning i dårlig mental trivsel, blandt alle aldersgrupper. særligt blandt unge kvinder, 16-24 år, ses en stigning i stressniveau, søvnproblemer, angst, ængstelse og nedtrykthed mm.		Stevns Kommune har afholdt 'Lær at tackle' kurser siden 2007, og specifikt Lær at tackle – angst og depression' kurser siden 2013. Kurserne er nedlagt pr. 1/1-2020.	
Aktiviteter (indhold, rammer, målgruppe)		Tidsplan	
Afholdelse af kurser Rekruttering af frivillige instruktører Rekruttering af deltagere/ kommunikation		2021	
Mål og indikatorer	Monitorering og evaluering	Økonomi (Forventet ressourceforbrug)	
Mål: At etablere et tilbud, fx Lær at tackle angst og depression Indikator: Antal gennemførte Tilfredshed Bedre til at håndtere symptomer	Monitorering: Sundhed og Omsorg Evaluering: Årlig status fra Komiteen for sundhedsoplysning	Indsatsen kræver at der afsættes midler på budgettet i 2021 og 2022	
		Abonnement/årligt	60.000 kr.
		Annoncering af kurser i Stevns Bladet.	16.000 kr.

PEJLEMÆRKE 6

Flere skal have mulighed for at være fysisk aktive gennem hele livet

I Stevns Kommune vil vi styrke tilgængeligheden til naturen og rekreative områder og styrke faciliteter, der fremmer bevægelse. Stevns Kommune samarbejder med foreninger om at fremme et varieret fritidsliv, så flest mulige og børn voksne deltager i inkluderende fællesskaber.

EFFEKT

- At mindst 70 % af borgerne opfylder WHO's anbefaling for fysisk aktivitet (Sundhedsprofil 2017: 71,8 % nationalt mod 64 % i Stevns Kommune)

Eksisterende indsatser

Samarbejde med lokale lodsejere og private aktører om øget tilgængelighed til den Stevnske natur	
Aktivitetstilbud til borgere med særlige behov	

Nye indsatser

Aktiv bevægelseskultur på vores institutioner	
Aktiviteter sammen med fritids- og kulturinstitutioner	
Tiltag, der motiverer til bevægelse	Særlig stevnsk
Fysiske rammer, der indbyder til fysisk aktivitet (skoler/daginstitutioner)	Særlig stevnsk
Let adgang til udearealer, der indbyder til fysisk aktivitet	

VERDENSMÅLENE

Forslag til indsatser understøtter Verdensmålene 3, 11 og 17

Indsats Vi har en aktiv bevægelseskultur på vores skoler og SFO'er		Pejlemærke Pejlemærke 6	
		Delmål Vi styrker faciliteter der fremmer bevægelse	
Formål (forventet effekt)		Ansvar for implementering / Centre	
At sikre at børns tid i skoler og SFO'er medvirker til at alle børn er fysisk aktive i min. 60 minutter dagligt		Børn og Læring Teknik og Miljø	
Hvilke udfordringer adresserer indsatsen (karakteristik, størrelse, sundhedsprofil-data)		Hvilke eksisterende indsatser bygges videre på	
<p>I Danmark er der sket en socialt betinget polarisering i børns fysiske aktivitet, således at der både er flere, der er meget fysisk aktive og flere, der er meget fysisk inaktive. Kommunens institutioner er vigtig arena, hvor der er mulighed for at stimulere også de mest inaktive børn til at være mere fysisk aktive.</p> <p>Der er stærk evidens for, at fysisk træning, der styrker kredsløb og/eller stofskifte, har positive effekter på sundhed og trivsel. Der er endvidere evidens for, at fysisk træning styrker faglig præstation, omend der ikke findes skolebaserede fysiske træningsstudier.</p> <p>Nogle studier viser, at fysisk træning, der styrker motorikken, har positiv effekt på den faglige præstation.</p>			
Aktiviteter (indhold, rammer, målgruppe)		Tidsplan	
Etablering af 'legepatrulje' korps på alle skoler, hvor udskolingselever har ansvar for bevægelse af yngre elever i frikvartererne. Via DGI's koncept 'Trænerspiren' som valgfag for 7,8, 9. klasse, klædes de store elever på til at varetage opgaven, og eleverne kommer i praktik i de lokale foreninger og i SFO'er.		Inden 2022	
Mål og indikatorer	Monitorering og evaluering	Økonomi (Forventet ressourceforbrug)	
Mål: At flere børn bliver aktive 60 min. om dagen	Monitorering: Børn og Læring	Indsatsen kræver at der afsættes midler på budgettet i 2021 og 2022	
Indikator: Eleverne udvælger indikatorer til hvordan de kan måle øget aktivitet i skolegården	Evaluering: Statusnotat	Materialer til aktive pauser alle skoler	60.000 kr.
		Uddannelse 12 pædagoger og lærer til at varetage DGI trænerspiren på alle skoler	23.000 kr.

Indsats		Pejlemærke	
Aktiviteter sammen med fritids- og kulturinstitutioner		Pejlemærke 6	
		Delmål	
		Vi samarbejder med foreninger om et varieret fritidsliv	
Formål (forventet effekt)		Ansvar for implementering / Centre	
At skabe nye aktiviteter på tværs af centre i Stevns Kommune, der har til formål at åbne og skabe nye perspektiver på tilgangen til fysisk aktivitet og brug af natur og kultur.		Politik og Borger Børn og Læring Sundhed og Omsorg	
Hvilke udfordringer adresserer indsatsen (karakteristik, størrelse, sundhedsprofil-data)		Hvilke eksisterende indsatser bygges videre på	
International forskning peger på, at der ved deltagelse i kulturelle aktiviteter kan opnås en forbedret sundhed for mennesker med både fysiske og psykiske helbredsproblemer. Det er dokumenteret, at børn og unge har store fordele, også helbredsmæssige, af at deltage i undervisning og aktiviteter inden for de kreative fag. Fælles engagement og inklusion modvirker isolation, og deltagelse i kreative aktiviteter kan give mestrings- og succesoplevelser, som øger selvværdet.		Kulturlandet Biblioteket Musikskolen	
Aktiviteter (indhold, rammer, målgruppe)		Tidsplan	
Udarbejde handleplan for en 4 årig samarbejdsstrategi der skaber nye samarbejder og aktiviteter med fokus på hvordan fritids og kultur kan integreres i sundhedsfremmende indsatser og aktiviteter. <ul style="list-style-type: none"> Den kulturelle rygsæk / Verdensarv, forankres i sundhedspolitikken Styrke fællesskabsdannende kulturelle aktiviteter i udvalgte områder (ABC for mental sundhed) 		Inden 2022	
Mål og indikatorer	Monitorering og evaluering	Økonomi (Forventet ressourceforbrug)	
Mål: At udarbejde en tværgående samarbejdsstrategi At der sættes forslag til aktiviteter i gang Indikator: At der er igangsat min. 2 konkrete aktiviteter	Monitorering: Tværgående arbejdsgruppe Evaluering: Udarbejder statusnotat	Indsatsen kræver at der afsættes midler på budgettet i 2021 og 2022	
		Forankring af Kulturel Rygsæk i sundhedspolitik	5 timer/ uge/ ½ år
		Styrke lokale fællesskaber	50.000 kr.

Indsats		Pejlemærke
Tiltag, der motiverer til bevægelse		Pejlemærke 6
		Delmål
		Vi styrker faciliteter der fremme bevægelse
Formål (forventet effekt)		Ansvar for implementering / Centre
Vi formidler viden om og understøtter tiltag, der styrker lysten til bevægelse		Teknik og Miljø Politik og Borger
Hvilke udfordringer adresserer indsatsen (karakteristik, størrelse, sundhedsprofil-data)		Hvilke eksisterende indsatses bygges videre på
		Indsatserne hænger sammen med Teknik og Miljø's arbejde med Naturpolitikken, i projekt om forbundne stier og den kommende boligpolitik og herunder § 17.4 udvalgets arbejde med at øge adgangen til naturen, og kan derfor indarbejdes i centerets arbejde, som en del af kerneopgaven
Aktiviteter (indhold, rammer, målgruppe)		Tidsplan
Udvælge tiltag og beskrive implementeringen <ul style="list-style-type: none"> • Formidling af afmærkede fx vandre- og cykelruter, gåruter, Kløverstierne via Endomondo • 'Klippekort' til fritids- og kulturelle oplevelser, 'fx perler på snor' der giver mulighed for at samle point (pokemón-effekt) • Formidling af vandreruter – pilgrimsruter på Stevns (kirke til kirke) 		2021
Mål og indikatorer	Monitorering og evaluering	Økonomi (Forventet ressourceforbrug)
Mål: At nedsætte en arbejdsgruppe for hvert initiativ og beskrive indsatsen	Monitorering: Relevant center: Teknik og Miljø Politik og Borger	Indsatsen kan varetages inden for egen ramme Indsatsen indgår som en del af Kommuneplanen
Indikator: Fastsættes i forbindelse med udvælgelse af tiltag	Evaluering: Statusnotat udarbejdet af arbejdsgruppen	

Indsats		Pejlemærke
Fysiske rammer der indbyder til fysisk aktivitet		Pejlemærke 6
		Delmål
		Vi styrker faciliteter der fremmer bevægelse
Formål (forventet effekt)		Ansvar for implementering / Centre
At sikre at de fysiske rammer i alle kommunens institutioner indbyder til bevægelse og fysisk aktivitet Dagtilbud, skoler, institutioner, ældreboliger mm.		Teknik og Miljø Børn og Læring
Hvilke udfordringer adresserer indsatsen (karakteristik, størrelse, sundhedsprofil-data)		Hvilke eksisterende indsatses bygges videre på
Der er en positiv sammenhæng mellem unges aktivitetsniveau og antallet af sportsfaciliteter samt gader og parkeringspladser, som muliggør sociale mødesteder. Skolers udearealer har betydning for børn og unges fysiske aktivitetsniveau.		Indsatserne hænger sammen med Teknik og Miljø's arbejde i Ejendomscenteret, i projekt om forbundne stier og den kommende boligpolitik og herunder § 17.4 udvalgets arbejde med at øge adgangen til naturen, og kan derfor indarbejdes i centerets arbejde, som en del af kerneopgaven
Aktiviteter (indhold, rammer, målgruppe)		Tidsplan
I forbindelse med ny bygning af institutioner fx skoler, plejehjem, haller mm indtænkes forskellige borgergruppers behov for, hvordan der kan skabes rammer, så flest mulige vil fremme bevægelse og fysisk aktivitet. Der udarbejdes en vurdering af, hvordan institutioner og rammerne herom, kan tilgodese at flest mulige borgergrupper kan gøre brug af området. Forslag der kan fremme fysisk aktivitet: <ul style="list-style-type: none"> Særligt indsatsområde: Udemiljøer til udskolingselever på alle skoler, der giver lyst til aktive pauser 		Inden udgangen af 2022
Mål og indikatorer	Monitorering og evaluering	Økonomi (Forventet ressourceforbrug)
Mål: At bevægelse og fysisk aktivitet indtænkes i al nybygning af offentlige institutioner Indikator: Punkt i tjekliste ift projektbeskrivelser om nye anlæg	Monitorering: Teknik og Miljø + samt relevante centre Evaluering: At der er udarbejdes ny standard/tjekliste	Indsatsen kræver at der afsættes midler på budgettet i 2021 og 2022 Indsatsen indgår som en del af Kommuneplanen. Kan efterfølgende påvirke udgifter ifm. etablering af anlæg og vedligehold. 2021 + 2022: 20.000 kr årligt

Indsats Let adgang til udearealer, der indbyder til fysisk aktivitet		Pejlemærke Pejlemærke 6
		Delmål Vi styrker tilgængeligheden til naturen og rekreative områder
Formål (forventet effekt)		Ansvar for implementering / Centre
At øge andelen af borgere, der anvender kommunens udearealer til bevægelse og fysisk aktivitet At skabe udearealer der giver børn, unge, voksne og ældre let adgang til at bevægelse bliver en naturlig del af hverdagen og mulighed for aktiv transport.		Teknik og Miljø Politik og Borger Sundhed og Omsorg
Hvilke udfordringer adresserer indsatsen (karakteristik, størrelse, sundhedsprofil-data)		Hvilke eksisterende indsatses bygges videre på
God tilgængelighed er afgørende for borgernes lyst til at være fysisk aktive. Borgere der bor i områder med mange destinationer og gangvenlig infrastruktur, er mere fysisk aktive end borgere, der bor i områder hvor dette ikke er tilfældet.		Indsatserne hænger sammen med Teknik og Miljø's arbejde med den rekreative politik, i projekt om forbundne stier og den kommende boligpolitik og herunder § 17.4 udvalgets arbejde med at øge adgangen til naturen, og kan derfor indarbejdes i centerets arbejde, som en del af kerneopgaven
Aktiviteter (indhold, rammer, målgruppe)		Tidsplan
At der udarbejdes en strategi for øget anvendelse af eksisterende udearealer og nye offentlige udearealer, hvor adgangen og brugen for fysisk inaktive borgere styrkes. Fx <ul style="list-style-type: none"> • Styrke de rekreative støttepunkter i naturen, Boesdal, Tryggevælde, Byskov, Stevns Fyr mm. • Etablering af vandreruter/Pilgrimsruter (Kirke - kirke) • Styrke samarbejde med lokale foreninger og lade dem stå for endnu mere idræt i skolerne • Inddrage brugerne i udviklingen af motionsfaciliteter • Bevægelsesfremmende indretning ved byplanlægning 		2021-2025 (5-årigt fokus)
Mål og indikatorer	Monitorering og evaluering	Økonomi (Forventet ressourceforbrug)
Mål: At der udarbejdes en strategi, der fremmer let adgang til udearealer. Indikator: Fastsættes i strategien	Monitorering: Teknik og Miljø Politik og Borger Evaluering:	Indsatsen kan varetages inden for egen ramme Indsatsen indgår som en del af Kommuneplanen